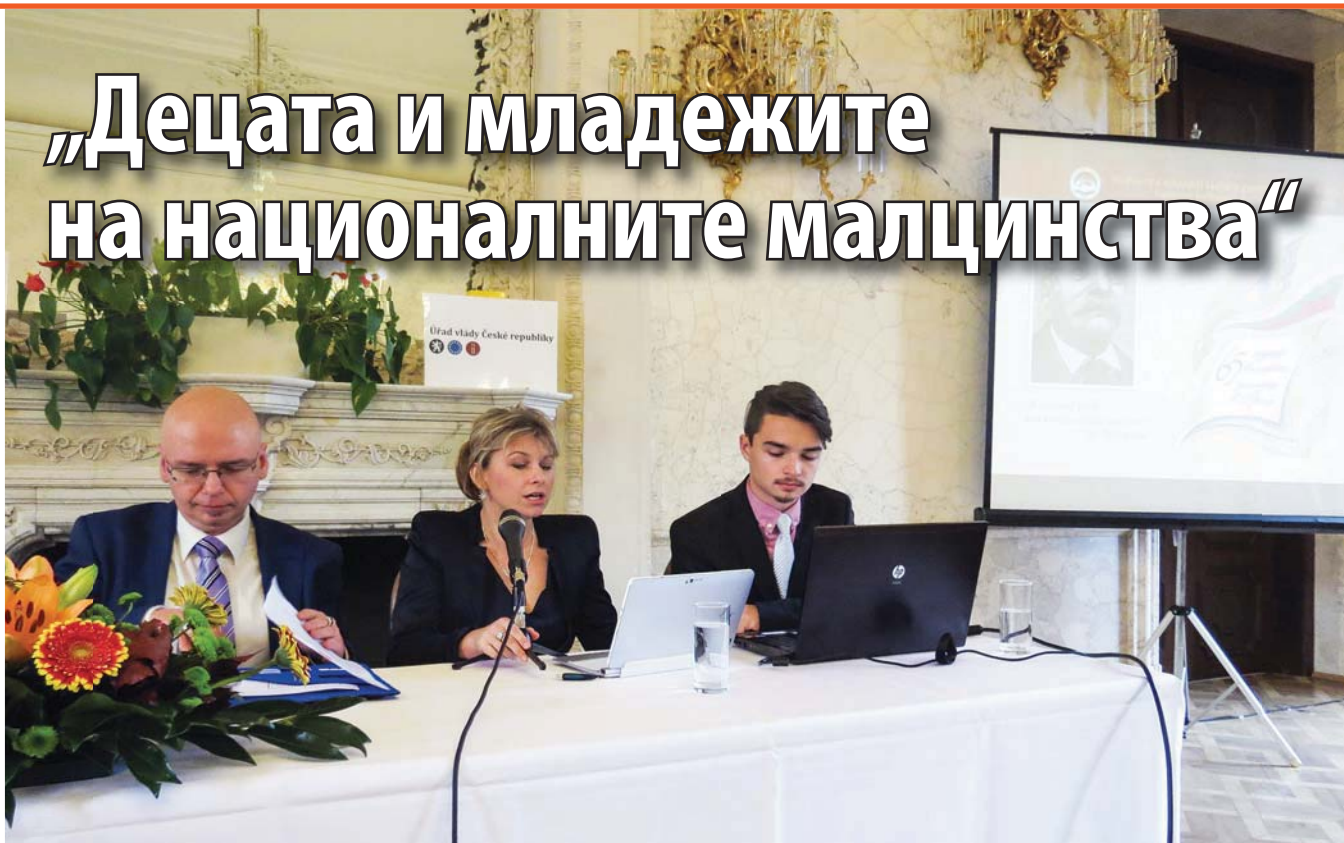

„Децата и младежите на националните малцинства“

бе темата на традиционната, 16-та по ред, Конференция на малцинствата, живеещи на територията на Република Чехия. Събитието бе организирано от Правителството на ЧР, Пражката община и Дома на националните малцинства и се състоя на 10 ноември в Мраморната зала на Клам-Галасовия дворец в Прага. Официалната вечер пък протече в резиденцията на Пражкото кметство в Градската библиотека.

Форумът бе ръководен от г-н Радек Новак от ДНМ и бе официално открит в присъствието на Ян Волф, общински съветник към столичното кметство в областта на културата, Лукаш Кауцки, председател на Комисията за националните малцинства към Пражката община и Милан Поспишил, секретар на Съвета за националните малцинства към чешкото правителство.

Сред позитивните новини през изминалата година се откриха новото предаване за националните общности – „Между нас“, което се излъчва всяка събота по Чешкото национално радио, трае 20 минути, представя широк тематичен обхват: литература, музика, актуална политика и др., а в него винаги са включени със свои репортажи три от официалните четиринайсет малцинства, както и предстоящото телевизионно предаване, което ще стартира през януари догодина по

СТ2 и първоначално ще има времетраене 30 минути.

Тазгодишната конференция бе разделена на три тематични кръга: „Образование на децата и младежите на националните малцинства“, „Книги, списания и драматургични произведения, предназначени за децата и младежите на националните малцинства“ и „Дейности на националните малцинства, насочени към извънкласните занимания на подрастващите“.

С особен интерес бе изслушан докладът на Маркета Панкова от Националния педагогически музей „Я. А. Коменски“, която проследи историята на чешкото образование и образованието на чешките роми в контекста на общата образователна политика. Г-жа Панкова насочи вниманието и към инсталираната в коридорите на двореца изложба със същата тематика. Присъстващите имаха възможност да чуят малко известни факти от историята на училищното дело в полската, украинската, словашката и българската

общност. Различен поглед върху темата видяхме чрез основно училище и гимназия „Томас Ман“, залагащи не само на образованието на немски език, но и на комбинираното чешко-немско обучение.

Нашата общност бе представена от д-р Наталия Калайджиева, член на Комисията за малцинствата към Пражкото кметство и от Михал Коварж от сдружение „Заедно“. Г-жа Калайджиева запозна аудиторията с историята на БСУ „Д-р П. Берон“ в Прага чрез интересно мултимедийно представяне, проследявайки началото му, трудните периоди в процеса на утвърждаване, намиране на сграда, изглаждане на учебните програми и т.н.. Днес, Българското училище вече е част от чешката образователна система, а голяма част от неговите възпитаници продължават образованието си в чешки и български висши учебни заведения.

Г-н Коварж представи списание „Камаради“, предназначено за децата от всички официално признати

малцинства на чешка територия. Той сподели, че идеята възниква спонтанно, тъй като неговото семейство също е многоезично – съпругата му, Севда Коваржова, е българка и главен „мотор“ на основните проекти, по които работи сдружение „Заедно“. Първоначално списанието започва да излиза с тираж 600 броя, днес се печатат по 1800 броя и въпреки това, не могат да задоволят търсенето, а наред с класическия, книжен вариант, то може да се намери и в електронен формат. Другият интересен проект, насочен към децата и младежите от малцинствените групи е конкурсът „Многоезичието е богатство“, чиято цел е стимулиране на детското творчество и през 2016 се реализира за четвърти път. Г-н Коварж обърна внимание върху факта, че в периода 1.11. – 30.11. на територията на Пражкото кметство може да бъде разгледана изложба, посветена на този уникален конкурс.

Разбира се, не мога да пропусна издателската дейност на словашкото и полското малцинство, както и разнообразните извънкласни дейности: танцови състави, хорове, театрални групи – всички те, насочени към младото поколение, към съхраняване на културните традиции, на усещането за национална принадлежност.

И като за финал – ще ми се да подчертая един факт, който многократно бе повторен в залата, защото действително има съществено значение – всички културно-просветни инициативи на малцинствените групи се финансират чрез дотации от страна на редица чешки институции: Министерството на културата, Министерството на образованието, Правителството на ЧР, Пражкото кметство. Сецам се за една мисъл на Нелсън Мандела: „Ако говорите с някого на език, който разбира, ще достигнете разума му. Ако говорите с него на собствения му език, ще достигнете сърцето му“. Очевидно чешката държава успява да достигне до сърцата на своите национални малцинства, подпомагайки съхраняването на техните културни ценности, защото точно те са уникални и привлекателни и за чешкото общество. ♦

Ансамбъл „Българи“ в Хорни Почернице

В периода 24 – 26 октомври в театъра на Хорни Почернице се състояха „Дни на българската култура“. Събитието е в рамките на юбилейния, десети по ред цикъл „Опознай страните на Европейския съюз“. За участие в една от тържествените вечери бе поканен и ансамбъл „Българи“.

Танцова композиция на ансамбъл „Българи“

Срещата се състоя в сряда, 26 октомври и започна с изпълненията на детски хор от гр. Бургас. Последва информационен блок за чехите, работили в България в края на XIX и началото на XX век, както и за българо-чешкото сътрудничество.

След това се представи ансамбъл „Българи“ със своята първа танцова композиция, представяща кръшна „Шопска сюита“. След края на изпълнението изпълнители от състава поканиха публиката да се включи в кратък курс по основни български танци – хора. Танцьори и публика заедно изпълниха право и македонско хоро. Следващата танцова композиция на „Българи“ бе съставена от хороводни „китки“, в които

плавно се преплитат елементи от повечето български фолклорни региони.

Тържествената вечер завърши с неформална среща във фойето на театъра, където присъстващите имаха възможност да разгледат изложбата, посветена на чехите-строители на България – личности с изключителни заслуги за развитието на младата, току-що освободила се от турско робство, държава. Тези т.нар. „български чехи“, работили във всички сфери на българския обществен живот и култура, се ползват в България с голямо уважение. И като на всяко празненство, не липсваха традиционни български ястия и прекрасни вина. ♦